

РЕШЕНИЕ

№ 13011

гр. София, 26.07.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 33 състав,
в публично заседание на 20.06.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Галин Несторов

при участието на секретаря Антонина Бикова и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **10768** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. /глава X/ от АПК, във вр. с чл. 267, ал. 1 от Изборния кодекс /ИК/.

Образувано е по жалба на В. Р. Г., ЕГН [ЕГН], адрес: [населено място], регистрирана с Решение № 503-МИ от 26.09.2023 г. на ОИК - Столична община, допусната до Втори тур с Решение № 938-МИ/31.10.2023 г. на ОИК - Столична община И. Я. Т., ЕГН: [ЕГН], адрес: [населено място], председател и представляващ МК „Б. ЗА БЪЛГАРИЯ“ /КОАЛИЦИЯ Б. ЗА БЪЛГАРИЯ“; КОАЛИЦИЯ „ЛЕВИЦАТА“, КОАЛИЦИЯ „НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ“, КОАЛИЦИЯ „АЛТЕРНАТИВА ЗА ГРАЖДАНИТЕ“; ПП „АТАКА“/, регистрирана за участие в изборите за кмет на СТОЛИЧНА ОБЩИНА с Решение № 137-МИ от 18.09.2023 г. на ОИК – Столична, срещу Решение № 1094 - МИ от 06.11.2023 г. на Общинска избирателна комисия – Столична.

По делото като заинтересувани страни са конституирани спечелилият кандидат за кмет В. А. Т. и Местна коалиция “ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ“ /СПАСИ С./, представлявани заедно от Е. Г. К.; Е. И. М.; Н. Г. Й. и Б. Б. Б..

В жалбата се развиват доводи за незаконосъобразност на обжалваното решение, поради противоречие с материалния закон и наличието на допуснати съществени нарушения на адм. – производствените правила, довели до неправилно определяне на

изборния резултат. Твърди се, че при установяване на резултата са налице съществени нарушения на изборните правила, които ако не бяха допуснати резултатът от избора би бил различен от обявения с оспореното решение на ОИК-СО, което води до недействителност на избора.

Сочи се, че са допуснати много и груби нарушения на изборния процес при упражняване правото на глас и отчитане на резултатите, които водят до опорочаване на свободното изразяване на воля от избирателя и до незаконосъобразно установяване на действителните резултати от гласуването.

Твърдят се нарушения на основни права и свободи на избирателите, съгласно чл. 3 ал. 1 от ИК, във връзка с чл. 10 и чл. 42 от Конституцията на Република България - всеобщо, равно и пряко избирателно право и осигуряване на свободното изразяване на волята на избирателя.

Твърди се наличието на множество нарушения, извършени при гласуването с машини /"машинен вот"/, във вр. с неправомерното им удостоверяване – невалиден хеш-код, поради наличие на грешка върху екрана, множество проблеми при работата с машини, липса на печати върху разписките от машините и други.

Твърдят се нарушения на чл. 441, ал. 2, 445, ал. 3 и 5 и чл. 451, ал. 1 и 3 от Избирателния кодекс /ИК/, поради неправилно отразяване на данните в протоколите на Секционните избирателни комисии /С./, промени на данните пред ОИК-СТОЛИЧНА след изготвяне и подписване на протоколите и при липса на подписи от членовете на комисиите и липса на отбелязване на това обстоятелство и причините за това.

Подадена е и жалба-допълнение на 13.11.23 г. /л. 416/, в която се доразвиват аргументите за извършени нарушения в изборния процес. Сочат се множество проблеми с ТУМГ и съответното удостоверяване и пречатстване възможността на избирателите да гласуват с ТУМГ. Налице били и разлики между резултатите в протоколите на С. и резултатите във флаш-паметите от машините. Твърди се неотразяване на жалби в протокола на ОИК. Сочат се 440 секц. протокола, при които били налице разлики в гласовете, вписани в протокола и изчетените памети от ТУМГ, сочещо на разлики от 25% от броя С.. Сочат се вписани по-ниски резултати от машинния вот за В. Г. и по-високи за В. Т..

Твърди се, че в 50% от протоколите на С. са налице поправки, неподписани от членовете.

Оспорват се, на основание чл. 193 ГПК, във вр. с чл. 144 АПК истинността и съдържанието на протокол на ОИК – Столична за избиране на кмет на Столична община № 22460000092000 от 06.11.2023 г., II тур, както и истинността и съдържанието на всички протоколи от 1633 секционни избирателни комисии, по отношение на подадените действителни гласове за В. Г. и В. Т., които били неправилно отчетени. По искането в с.з. е открито производство по реда на чл. 193 от ГПК, вр. с чл. 144 от ГПК.

Поради всички гореизброени съществени нарушения на изборните правила се иска отмяна на процесното решение за избиране на В. Т. за кмет на Столична община.

В с.з. жалбоподателите В. Г. и МК „Б. ЗА БЪЛГАРИЯ“ /КОАЛИЦИЯ Б. ЗА БЪЛГАРИЯ“; КОАЛИЦИЯ „ЛЕВИЦАТА“, КОАЛИЦИЯ „НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ“, КОАЛИЦИЯ „АЛТЕРНАТИВА ЗА ГРАЖДАНИТЕ“; ПП „АТАКА“/ се представляват от адв. М. Х. – ВАК и адв. Д. Т. – САК и адв. В. В. - В., които изразяват съответни становища, относно незаконосъобразността на оспореното решение. Представя се и подробна писмена защита. Претендират се разноските по делото по списък /л. 1852/.

Ответната страна – Общинска избирателна комисия – Столична община /ОИК-СО/, в с.з. чрез секретаря Т., изразява становище по основателността на жалбата като считат, че същата е неоснователна, понеже съществени нарушения в избирателния процес не са допуснати. Представя се и подробна писмена защита. Претендират се и разноски по делото в размер на 11267.00 лева.

Заинтересуваните страни – редовно уведомени – В. А. Т. и Местна коалиция “ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ“ /СПАСИ С./, представлявани заедно от Е. Г. К.; Е. И. М.; Н. Г. Й. и Б. Б. Б., се представляват по делото в с.з. от адв. М., адв. С., и адв. П., които заявяват становище в смисъл, че решението на ОИК е правилно и законосъобразно, а жалбата – неоснователна. Представя се и подробна писмена защита. Претендират се и разноски по делото по списък /л. 1854/.

Софийска градска прокуратура се представлява по делото в с.з. от прокурор Ю., който изразява становище като предоставя на съда да се произнесе относно законосъобразността на оспореното решение.

След цялостна преценка на събраните по делото писмени доказателства, извършените процесуални действия и като взе предвид доводите на страните, съдът приема за установено следното от фактическа и правна страна:

СЪДЪТ, като обсъди доводите на страните и представените по делото писмени и събраните гласни доказателства както и изготвените основна и допълнителни СТКМЕ, приема за установено следното от фактическа страна:

Жалбата на В. Р. Г. и И. Я. Т., председател и представляващ МК „Б. ЗА БЪЛГАРИЯ“ /КОАЛИЦИЯ Б. ЗА БЪЛГАРИЯ“; КОАЛИЦИЯ „ЛЕВИЦАТА“, КОАЛИЦИЯ „НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ“, КОАЛИЦИЯ „АЛТЕРНАТИВА ЗА ГРАЖДАНИТЕ“; ПП „АТАКА“/, е подадена в 7-дневния срок по чл. 459, ал. 1 ИК и от процесуално, активно – легитимирани страни, срещу акт, подлежащ на пряк съдебен контрол за законосъобразност, поради което същите са процесуално допустими. Разгледани по същество жалбите са НЕОСНОВАТЕЛНИ, като съображенията в тази посока са следните:

Предмет на спора е законосъобразността на решение № 1094 - МИ от 06.11.2023 г. на

Общинска избирателна комисия – Столична /л. 24 от д./, с което на основание чл. 87, т. 26 и чл. 452 ИК, е обявен за избран за кмет на Столична община на втори тур, проведен на 05.11.2023г. В. А. Т., издигнат от МК ”Продължаваме промяната – Демократична България”(Спаси С.) с получени 175 044 действителни гласа, представляващи 48,20% от действителните гласове. Класираната на второ място В. Р. Г. получава 170 258 действителни гласа, представляващи 46,89% от действителните гласове.

Оспореното решение е прието на основание съставен и подписан протокол на ОИК - СО от 06.11.2023 г. /л. 28 и сл. от д./ за отчитане на резултатите от втори тур на избора за кмет на община /приложение № 105-МИ-хм/, в който се съдържа обобщение на данните от всички предадени в ОИК - СО протоколи на 1639 бр. секционни избирателни комисии /С./, приети по делото. Протоколът на ОИК - СО е подписан от всички 39 членове /вкл. председател, секретар и четирима зам. председатели/. Липсва приложено към него особено мнение.

С оглед на оспорване истинността на посочените в жалбата протокол на ОИК – Столична за избиране на кмет на Столична община и протоколите на всички 1639 С. съдът е открил производство по реда на чл. 193 от ГПК, в рамките на което е проверил всеки един от тях лично и непосредствено, като съдържанието им е изследвано и назначените по делото КСТЕИ-зи. По така образуваното инцидентно производство, развиващо се в рамките на основното, следва да се уточни, че производството по чл. 193 ГПК по своя характер и с оглед търсената с него защита, представлява установително исково производство и цели да установи истинността, респективно неистинността на един документ /официален – в случая, или частен/. Както всяко производство, така и установителното исково такова е обусловено от наличието на правен интерес от съдебното установяване, според чл. 124, ал. 4 ГПК, който предопределя и обективните предели на дължимата от съда проверка – всеки правен субект може да оспори истинността /автентичността и/или верността както и съдържанието – според съдебната практика/ на документ, само доколкото и в тази негова част, която засяга негово субективно право или законен интерес. Поради това съдът е разгледал и обсъдил всички протоколи на С., за които е открито производство по реда на чл. 193 от ГПК единствено в частите и съдържанието, относимо към изборния резултат.

По делото са приети заключения по изготвени основна и допълнителна Комплексна СКТИЕ, изготвена от две вещи лица – инж. Д. С. и дипломиран експерт – счетоводител д-р П. К., неоспорени от страните в основната част, които се кредитират в пълна степен от съда като компетентно изготвени и, от които се установяват следните факти и обстоятелства:

След извършените проверки вещите лица установяват следното по СТЕИЕ, депозирана на 17.01.24 г. /л. 952/, приета в с.з. от 19.01.24 г.:

Отговорите са дадени основно в табличен вид, обособено както следва:

Отговор на задача 1.2.: „В колко от тях са вписани по-ниски резултати в т. 12 за

жалбоподателката В. Г., съпоставимо с изчетените от предоставените флаш памети от ТУМГ.“

Информацията по т.1.2. е онагледена от вещите лица в ПРИЛОЖЕНИЕ 2, в което са използвани следните колони :

При анализа на установените разлики вещите лица установяват следното:

Относно кандидата В. Г. :

- има 30 броя секции, в които не е установена разлика между т. 12 на протокола за В. Г. и данните от машиния вот за В. Г., съгласно флаш памет;

-има 8 секции, в които е установено превишение на записаното в хартиения протокол по т. 12 и данните във флаш паметта, като разликата в гласовете в конкретните 8 секции е +9 гласа;

-има 255 секции, в които е установено по - малко записано в хартиения протокол по т. 12 спрямо данните във флаш паметта, като разликата в гласовете в конкретните 255 секции е минус 541 гласа.

Отговор на задача 1.3: „В колко от тях са вписани по-високи резултати в т. 12 за другия кандидат – В. Т., съпоставимо с изчетените от предоставените флаш памети от ТУМГ.“

При анализа на установените разлики (съгласно Приложение 2) вещите лица установиха следното :

Относно кандидата В. Т. :

-има 64 броя секции, в които не е установена разлика между т. 12 на протокола за В. Т. и данните от машиния вот за В. Т., съгласно флаш памет;

-има 113 секции, в които е установено превишение на записаното в хартиения протокол по т. 12 и данните във флаш паметта, като разликата в гласовете в конкретните 113 секции е +196 гласа

-има 122 секции, в които е установено по - малко записано в хартиения протокол по т. 12 спрямо данните във флаш паметта, като разликата в гласовете в конкретните 122 секции е минус 514 гласа.

Отговор на задача 1.4.: „Какъв е точният брой на действително подадените гласове за жалбоподателката В. Г., вписани по-малко в т. 12, съпоставимо с изчетените от предоставените флаш памети от ТУМГ.“

Отговорът на този въпрос е на база на установеното в Приложение 2 и сочи, че в т.12 от хартиените протоколи на изследваните секции (с изключение на секциите, за които не бяха предоставени флаш памети и същите не са проверени от вщите лица) има

следните отклонения на броя на действително подадените гласове съгласно данните във флаш паметите:

-за кандидата В. Г.: вписани 9 гласа повече и вписани 541 гласа по – малко

за кандидата В. Т.: вписани 196 гласа повече и вписани 514 гласа по – малко.

Отговор на задача 1.5.: „Да се установи начина, по който са извършени съответните поправки в т. 12 и т. 13 на протоколите на С., преди предаването им в ОИК, налице ли е отразяване на броя на тези поправки на стр. 12 от протокола.“

-Вещите лица обобщават за изследваните протоколи на С. по т. 1 следните поправки в т. 12 и т. 13 на протоколите на С.: (съгласно колона 3 на таблицата на Приложение 3), както и броя на поправките, който е посочен на стр. 9 от протокола (вещите лица възприемат, че е допусната техническа грешка при посочването на стр. 12 при формулирането на задачата, но предвид смисъла и съдържанието на въпроса за броя на поправките, приехме, че следва да дадем отговор за информацията на стр.9 от всеки от изследваните протоколи, а не както е посочено в задачата от стр.12) - виж колона 4 на ПРИЛОЖЕНИЕ 3.

Отговор на задача 1.6: „В случай, че поправките в т. 12 и т. 13 на протокола на С. са направени пред ОИК, извършвано ли е повторно преброяване, в съответствие с разпоредбата на чл. 445, ал. 3 от Изборния кодекс.“

Няма данни по делото, от които да може да се направи конкретен извод дали е извършвано повторно преброяване, в съответствие с разпоредбата на чл. 445, ал. 3 от Изборния кодекс.

Отговор на задача 2: „Да се направи анализ на посочените по-долу протоколи от С., от втория тур за избор на Кмет на Столична община, проведен на 05.11.2023 г. и се даде отговор на следните въпроси“:

2.1. „Налице ли са числови несъответствия между протоколите на С., предоставени от ЦИК и съответните копия от тях, предоставени на жалбоподателите от застъпници и представители на установения ред.“

- По делото не се установи има ли и кои са документите - копия от протоколи, предоставени на жалбоподателите от застъпници и представители на установения ред, поради което към момента не може да се даде отговор на този въпрос.

2.2. „Има ли направени поправки в протоколите на С., предоставени от ЦИК в т.8, т.9, т. 10, т. 12 и т. 13.“

2.3. „В колко от посочените протоколи на С. има поправки, в т.т. 8, 9, 10, 12 и 13.“

2.4. В какво се състоят поправките.

2.5. Подписани ли са и с колко подписа на членовете на С. направените поправки в

протоколите на С., преди предаването им в ОИК, налице ли е отразяване на броя на тези поправки на стр. 12 от протокола.

2.6. Да се установи начина, по който са извършени съответните поправки в протокола на С., в случай, че същите са направени пред ОИК.

Вещите лица дават обединен отговор на въпросите по т.2.2; 2.3; 2.4; 2.5 и 2.6, като обобщиха данните от изследваните протоколи на С. по т.2 в ПРИЛОЖЕНИЕ 4, като са използвани следните колони :

Колона 1 – пореден номер

Колона 2 - номер на протокол на С.

Колона 3- поправки в т.8 от протокол на С.

Колона 4- поправки в т.9 от протокол на С.

Колона 5- поправки в т.10 от протокол на С.

Колона 6- поправки в т.12 от протокол на С.

Колона 7 - начин на поправки в протокола по т.8; т.9; т.10 и т.

Колона 8 - има ли подписи на поправките по т.8; т.9; т.10 и т. 12

Колона 9 - колко поправки са отбелязани на стр.9 от протокол

2.7. В случай, че поправките в т.т. 8, 9, 10, 12 и 13 на протокола на С. са направени пред ОИК с три подписа на членове на С., извършвано ли е повторно преброяване, в съответствие с разпоредбата на чл. 445, ал. 3 от Изборния кодекс.

Няма данни по делото, от които да може да се направи конкретен извод дали е извършвано повторно преброяване, в съответствие с разпоредбата на чл. 445, ал. 3 от Изборния кодекс.

2.8. В колко от протоколите с извършени поправки в т. 8 и т. 12 са вписани по-ниски резултати за жалбоподателката В. Г. и какъв е техният брой.

2.9. В колко от протоколите с извършени поправки в т. 8 и т. 12 са вписани по-високи резултати за другия кандидат – В. Т. и какъв е техният брой.

2.11. Какъв е точният брой на действително подадени гласове за жалбоподателката В. Г., вписани по-малко в т. 8 и т. 12.

Вещите лица дават обединен отговор по т.2.8; т.2.9 и т.2.11, тъй като и трите въпроса касаят отразените данни в т.8 и т.12 от анализиранияте секционни протоколи.

За да се направи сравнение между данните нанесени по т. 8 данни преди корекциите и след корекциите, както и нанесените по т.12 данни преди и след корекциите, се анализират всички изследвани по т. 2 протоколи и се обобщава информация в табличен вид от вещите лица в ПРИЛОЖЕНИЕ 5, като са използвани следните колони :

Колона 1 – пореден номер

Колона 2 – номер на протокол на С., който е изследван от вещите лица

Колона 3 – данни по т.8 за кандидата В.Г. преди поправките

Колона 4 - данни по т.8 за кандидата В.Г. след поправките

Колона 5 - разлика за кандидата В.Г. по т. 8 преди и след поправките (представява разлика между кол.3 и кол.4), която ако е 0 сочи, че няма разлика, ако е положителна величина означава, че отбелязаното преди поправките е в повече отколкото след поправките и ако е отрицателна величина показва, че отбелязаното преди поправките е по – ниско от отчетеното след поправките

Колона 6 – данни по т.8 за кандидата В.Т. преди поправките

Колона 7 - данни по т.8 за кандидата В.Т. след поправките

Колона 8 - разлика за кандидата В.Т. по т.8 преди и след поправките (представява разлика между кол.6 и кол.7), която ако е 0 сочи, че няма разлика, ако е положителна величина означава, че отбелязаното преди поправките е в повече отколкото след поправките и ако е отрицателна величина показва, че отбелязаното преди поправките е по – ниско от отчетеното след поправките

Колона 9 – данни по т.12 за кандидата В.Г. преди поправките

Колона 10 - данни по т.12 за кандидата В.Г. след поправките

Колона 11 - разлика за кандидата В.Г. по т.12 преди и след поправките (представява разлика между кол.9 и кол.10), която ако е 0 сочи, че няма разлика, ако е положителна величина означава, че отбелязаното преди поправките е в повече отколкото след поправките и ако е отрицателна величина показва, че отбелязаното преди поправките е по – ниско от отчетеното след поправките

Колона 12 – данни по т.12 за кандидата В.Т. преди поправките

Колона 13 - данни по т.12 за кандидата В.Т. след поправките

Колона 14 - разлика за кандидата В. Т. по т. 12 преди и след поправките (представява разлика между кол. 12 и кол. 13), която ако е 0 сочи, че няма разлика, ако е положителна величина означава, че отбелязаното преди поправките е в повече отколкото след поправките и ако е отрицателна величина показва, че отбелязаното преди поправките е по – ниско от отчетеното след поправките

2.10. Какъв е точният брой на действително подадените гласове за двамата кандидати и има ли разлика между действително подадените гласове и вписаните числови данни в т. 9 и т. 13 на протоколите на С..

За да се направи сравнение между данните нанесени по т. 9 преди корекциите и след корекциите, както и нанесените по т. 13 данни преди и след корекциите, се анализират всички изследвани по т. 2 протоколи и се обобщава следната информация в табличен вид от вещите лица в ПРИЛОЖЕНИЕ 6, като са използвани следните колони:

Колона 1 – пореден номер

Колоната 2 – номер на протокол на С., който е изследван от вещите лица

Колоната 3 – данни по т.9 за преди поправките

Колоната 4 - данни по т.9 след поправките

Колоната 5 - разлика по т.9 преди и след поправките (представява разлика между кол.3 и кол.4), която ако е 0 сочи, че няма разлика, ако е положителна величина означава, че отбелязаното преди поправките е в повече отколкото след поправките и ако е отрицателна величина показва, че отбелязаното преди поправките е по – ниско от отчетеното след поправките.

Колоната 6 – данни по т.13 преди поправките

Колоната 7 - данни по т.13 след поправките

Колоната 8 - разлика по т.13 преди и след поправките (представява разлика между кол.6 и кол.7), която ако е 0 сочи, че няма разлика, ако е положителна величина означава, че отбелязаното преди поправките е в повече отколкото след поправките и ако е отрицателна величина показва, че отбелязаното преди поправките е по – ниско от отчетеното след поправките.

След извършените проверки вещите лица установяват следното по СТЕИЕ, депозирана на 28.03.24 г., приета в с.з. от 26.04.24 г.:

Вещите лица са проверили приложените към делото документи от адм. преписка, ведно с всички приложения, както и допълнително представените по делото от ЦИК 1 бр. класьор и 5 кашона с протоколи на С.. Проверени са и всички флаш памет, предоставени от ЦИК, които би трябвало да възлизат на общо $2 \times 1577 = 3154$ броя, но реално не са толкова.

Установени са следните факти от вещите лица:

-Липсват флаш памет за следните секции :[ЕИК];[ЕИК];224607005;[ЕИК] ;[ЕИК] ;[ЕИК] ;[ЕИК];[ЕИК];[ЕИК];[ЕИК] ;[ЕИК];[ЕИК];[ЕИК];[ЕИК];224607079;[ЕИК];[ЕИК];

- В следните секции е намерена само по 1 /един/ брой флаш памет – бяла 108 секции (на вещите лица не беше представена за анализ черна флаш памет от тези 108 секции);

- В следните секции е намерена само по 1 /един/ брой флаш памет – черна – 196 секции (на вещите лица не е представена за анализ бяла флаш памет от тези 196 секции);

- В секциите, в които са намерени по 2/два/ броя флаш памет, е установено, че информацията на двете флаш памет е напълно идентична, както и мета данните във файловете, в т.ч. и датите на създаване и датите на модификация;

- Всички флаш памет от проверените, без изключения, съдържат два дяла – Windows и Linux;

- В Windows дяла на всяка флаш памет бяха намерени по 5 /пет/ файла, подробно посочени;

- Файловете от типа[EИК]-zero-result.csv, удостоверяващи резултат от машината в началото на изборния ден дадоха резултати 0 за всички позиции;

- Във всеки csv файл са записани данните в следния формат:
номер на секция; 2; номер в листа на кандидат 1; брой гласове; контрола
номер на секция; 2; номер в листа на кандидат 2; брой гласове; контрола
номер на секция; 2; 99 (не подкрепям никого); брой гласове; контрола;

- В някои секции, където е имало балотаж на местен кмет, форматът на файла е подобен, но с повече редове: номер на секция; 2; номер в листа на кандидат 1; брой гласове; контрола номер на секция; 2; номер в листа на кандидат 2; брой гласове; контрола номер на секция; 2; 99 (не подкрепям никого); брой гласове; контрола, номер на секция; 8; номер в листа на кандидат 1; брой гласове; контрола номер на секция; 8; номер в листа на кандидат 2; брой гласове; контрола номер на секция; 8; 99 (не подкрепям никого); брой гласове; контрола;
- В определен брой секции файлът с наименование[EИК]-zero-result.csv, както и подписът му, притежават дата на модификация, която е различна от датата на създаване на файла - 05.11.2023 около 07:00ч.(за всеки файл различно +-30 мин.) сутринта.;
- В 42 броя флаш паметни всички файлове притежават дата на модификация, която е различна от 05.11.2023 г.;
- За секция[EИК] са представени 2 броя бели флаш паметни, които при проверка се установиха с идентично съдържание;
- Електронните подписи, с които са подписани файловете не са квалифицирани;
- В Linux дяла на всяка флаш памет бяха намерени множество файлове, организирани в папки със посочена подробно дървовидна структура.;
- Машините за гласуване са с операционна система Linux;
- Машините за гласуване не са свързани в никакви мрежи, в т.ч. и с Интернет;
- Машините за гласуване не са преминали специализиран ИТ одит;
- 6 /шест/ броя машини за гласуване са преминали през процес по удостоверяване на съответствието;
- Датата на създаване на файловете на флаш паметите се взема от операционната система на машината за гласуване;
- В по-голямата част от флаш паметите (с изключенията, които са описани по-долу) датата на създаване, както и датата на модификация на всеки от файловете съвпадат;
- В по-голямата част от флаш паметите (с изключенията, които са описани по-долу) датата на създаване и модификация на .csv файловете не се различава с повече от няколко секунди от датата на създаване и модификация на .p7s файловете.;
- Файлът[EИК].votes.p7m представлява електронно подписан архив, който след разархивиране, файлове, с наименования от вида:
0A3D52B9-F8FD-42CE-B1B9-5F1F7D774C85.p7m
00A8B39B-BC5E-474E-A126-F7FA36D98D93.p7m
0B8ABED1-D71A-4B11-9F75-8BBB636CDA32.p7m
.....,
които след разархивиране отварят файлове с наименования:
0A3D52B9-F8FD-42CE-B1B9-5F1F7D774C85
00A8B39B-BC5E-474E-A126-F7FA36D98D93
0B8ABED1-D71A-4B11-9F75-8BBB636CDA32....;
- Съдържанието на файловете по предходната точка е както следва
[123456789];ECE4AA40-887C-4FC4-8404-E5EB0DA160AB;0A3D52B9-F8FD-42CE-B1B9-5F1F7D774C85;[номер на кандидат];0; [номер на кандидат];0 и всеки файл представлява подаден глас;

- Всички файлове от предходната точка са с време на създаване, което съвпада с време на модификация
- 01.01.1970 г. 02:00 ч.;

- Електронният подпис на файла[EИК].votes.p7m е поставен със сертификата на машината за гласуване, който се генерира софтуерно.;

- Подписът по предходната точка няма root сертификат;

- Софтуера за обработка на резултатите, както и техническите средства за това също не са преминали специализиран IT одит.

- Софтуерът, разработен от „Информационно обслужване“ за обработка на протоколи и изборни резултати не проверява, не отваря и не записва файловете от типа[EИК]-zero-result.csv (наричаме ги за улеснение нулеви файлове);

Софтуерът, разработен от „Информационно обслужване“ за обработка на протоколи и изборни резултати търси и обработва два файла:[EИК].csv – съдържа обобщените данни, записани от машината за гласуване в съответната секция по формат, утвърден от ЦИК[EИК].csv.p7s – съдържа електронен подпис на обобщените данни, във формат CMS/PKCS#7, създаден с една от двете контролни смарткарти за конкретната секция;

- В сертификатите по предходната точка липсва root сертификат;
- В полето за издател на електронните сертификати, с които са подписани csv

файловете от Windows дяла на флаш паметта, е вписано името „Machine Voting Operational CA“;

- Сертификатите по предходната точка са с валидност от 11.10.2023 г. – 11.10.2026 г.;
- Всички флаш паметни следва да са инсталирани по еднакъв начин и с еднакъв софтуер преди и след изборите;
- След изборите всички файлове във флаш паметите следва да притежават дата на създаване 05.11.2023;
- От отговор на „Сиела Норма“ АД става ясно, че не следва да има разлика между дата на създаване и дата на модификация на файловете в Windows дяла на флаш паметите;
- Всяка машина за гласуване притежава сериен номер, който се задава софтуерно;
- Според информацията в .csv файловете, моделът на машините за гласуване е A4517;
- Двете флаш паметни са включени в машината през целия изборен ден;
- За всяка избирателна секция са издадени от „Информационно обслужване“ АД по 5 смарт карти, като 2 от тях са предназначени за гласуване.

- При създаването на файл, се записват различни атрибути в метаданните на файла, в зависимост от операционната система и файловата система. Обикновено тези атрибути включват: Име на файла: Името, под което файлът е създаден. Размер на файла: Размерът на файла в байтове или друга подходяща мерна единица. Време на създаване: Времето, когато файлът е създаден. Време на последна модификация: Времето, когато файлът е бил последно променян. Време на последен достъп: Времето, когато файлът е бил последно достъпен. Права за достъп: Определят, кой има право да чете, пише или изпълнява файла. Ф. на файла: Информация за типа на файла, който може да включва разширението на файла или MIME типа. Както и много други, в зависимост от формата на файла. Дата на модификация (modification date) е времевият маркер, който показва последното време, когато файлът е променян или модифициран. Тази дата се обновява всеки път, когато файлът е променен, включително когато се запише ново съдържание във файла, когато се променят файловите атрибути (като например правата за достъп), или когато се промени името на файла. Датата на модификация е един от основните атрибути на файловете и е от значение за следене на актуалността и последните промени, които са били направени върху даден файл. Дата на модификация се взема от операционната система на

устройството, на което се намира файлът. Когато файлът бъде променен, операционната система обновява времевия маркер, свързан с файла, за да отрази новата дата и час на модификация. Тази информация се записва в метаданните на файла, които се поддържат от файловата система. Всяка файлова система има свои механизми за управление на метаданните и времевите маркери, включително датата на модификация, като например вътрешни структури от данни и системни функции за манипулиране на файловете. Тези данни се използват от операционната система и други софтуерни приложения за работа с файловете, за да предоставят потребителско удобство и за да поддържат целостта на файловата система. Когато даден файл е създаден и записан на дадено устройство, следва датата на създаване и датата на модификация да съвпадат, ако този файл не е презаписан на друг носител, устройство и т.н.

В конкретния случай файловете, които се намират на флаш паметта се генерират и записват на самата флаш памет. Процесът по създаване на файловете не включва създаване на файлове на машината за гласуване и след това копиране на флаш паметта, а директно файловете се записват на флаш паметите. Т.е., времето на създаване на файловете следва да съвпада с времето на модификация, както е на голяма част от проверените флаш паметти.

Машините за гласуване нямат интернет свързаност, или каквато и да е било друга. Часът и датата не могат да бъдат сверявани със сървъри, освен ръчно, преди инсталацията им.

Всички файлове във всички флаш паметти, с 3 изключения, които са описани по-нататък, са с дата на създаване 05.11.2023 г. която дата е датата на изборите.

Всички файлове във всички флаш паметти (с изключенията, които са описани по-нататък), от типа[EИК]-zero-result.csv и[EИК]-zero-result.csv.p7s (т.е., нулевият файл и подписа към него) са с дата на създаване 05.11.2023 г. около 07:00 ч.

В някои от файловете в предоставените флаш паметти са открити дати на модификация. Дата на модификация се наблюдава предимно в нулевите файлове, записани на флаш паметите, както и на подписите към тези файлове. Датите на модификация са видими по различен начин в различни операционни системи. В macOS тази дата се визуализира като ден.месец.55814 г. чч:мм. За UNIX/Linux системи, които използват 32-битови времеви маркери, максималната дата е около 19 януари 2038 година. За системи, които използват 64-битови времеви маркери, като някои UNIX/Linux дистрибуции и съвременни версии на Windows, максималната дата е значително по-висока. Тези системи могат да представят времеви периоди, които са много по-дълги и обикновено са далеч извън практическите нужди на потребителите. Технически, ако се използва операционна система като Ubuntu Linux с поддръжка на 64-битови времеви маркери, теоретично е възможно да се зададе дата като 55815 година. Това е възможно, защото 64-битовите времеви маркери предоставят много голям обхват от времеви стойности, което позволява представянето на време за изключително дълги периоди.

Тези резултати могат да означават няколко неща:

- Файлът да е променен в по-късен етап след създаването му;
- М. данните на файла да са ръчно променени;
- Файлът да е създаден предварително с тази дата в бъдещето, след което презаписан на флаш паметта на мястото на файл със същото име.

От отговор на „Сиела Норма“ АД от 13.03.2024 г. става ясно, че модификация на файлове може да се е случила в следствие (след като файлът е бил създаден от машината за гласуване) при дружеството, отговарящо за преброяване, или при последващото събиране на данните от носителите, друго лице или служител, е отворил и съхранил .csv файла. От среща с „Информационно обслужване“ АД на 05.03.2024 г. и в следствие писмено резюме от срещата от 26.03.2024 г. става ясно, че при обработка на изборните резултати, софтуера на „Информационно обслужване“ АД не проверява и не копира нулевият файл от флаш паметта. Софтуерът на „Информационно обслужване“ АД проверява една от двете флаш паметти на всяка секция като проверява файлът с резултатите от машината, както и неговият подпис.

При проверката се установява, че такива аномалии с модификация на датите се наблюдават предимно в нулевият файл, записан във флаш паметите. Също така беше установено, че там където се наблюдават аномалии, се наблюдават еднакви данни и в двете флаш паметите.

От отговор на „Сиела Норма“ АД от 13.03.2024 г. става ясно, че съдържанието на USB носителите и файловете на тях се определя от изискванията, поставени от Централната изборителна комисия, съобразно нормативните актове в областта и Приложение № 1.1 към Приложение № 1 към Решение № 2438-МИ от 15.09.2023 г. на ЦИК. Приложение № 1.1 към Приложение № 1 към Решение № 2438-МИ от 15.09.2023 г. на ЦИК е със заглавие „Ф. НА ЕЛЕКТРОННИТЕ ДАННИ ОТ МАШИННОТО ГЛАСУВАНЕ“ и описва Windows дяла на флаш паметите. Това са .csv файловете и .p7s подписите към тях, както и .p7m файла. В срещите си с ЦИК през м.12 2023г. многократно сме поставяли въпроса за съдържанието на USB флаш паметите. Многократно сме поставяли въпроса за Linux дяла на USB флаш паметите и за необходимия софтуер за отключването на криптираните файлове.

В молба до ЦИК от 06.12.2023 молим ЦИК да осигури компютър с целия необходим набор софтуер за разчитане и анализ на флаш паметите.

В отговор на гореописаното ЦИК представиха същото Приложение № 1.1 към Приложение № 1 към Решение № 2438-МИ от 15.09.2023 г. на ЦИК.

При проверката е установен втори дял, който е видим единствено под операционна система Linux, на USB флаш паметите с посочена подробна структура. Всички файлове, с малко изключения, са криптирани и не могат да бъдат прочетени. За да се отворят са нужни ключове и декриптор. От описаните, успешно се отварят файловете от папка /saes/events/E03/results. В същността си представляват .csv файловете заедно с .p7s подписите им, видими в Windows дяла на флашката, но допълнително подписани със софтуерен сертификат на машината. След разархивиране на .p7m файловете се отварят файлове в посочен вид. Съдържанието на .csv файловете в тази директория съвпада както по наименование, така и по съдържание със .csv файловете от Windows дяла на флаш паметта. Всички флашки, в които няма аномалия с датата на модификация, датите също съвпадат с деня на изборния ден, като за нулевия файл часовете са около 07:00 ч., а за файла с резултати около 20:00 ч. В Windows дяла на флаш паметта, както е описано по-горе се намират посочени файлове. Файловете с разширение .p7s представляват подписите на файловете със същото наименование, но с разширение csv.

Според вещите лица електронен подпис е всяка информация в електронна форма, добавена или логически свързана с електронното изявление, за установяване на неговото авторство. Ключовете двойки са генерирани от смарткартите и са с алгоритъм ecdsa-with-SHA384. Използваната EC (крива) е prime256v1 (позната под нотациите secp256r1 и P-256). ECDSA (Elliptic Curve Digital Signature Algorithm) с SHA-384 е криптографски алгоритъм, използван за генериране на цифрови подписи. SHA-384 е част от семейството на криптографските функции за хеширане SHA-2 (Secure Hash Algorithm 2). SHA-384 произвежда хеш стойност от 384 бита (или 48 байта). Той е проектиран да бъде по-сигурен от своя предшественик, SHA-1, и предлага по-силно съпротивление срещу криптографски атаки.

В конкретният случай всички подписи са от тпа "Detached Signature". При този вид подписване документът и подписът не се пакетират в един файл, а документът се запазва в оригиналния си вид, като се създава нов файл, в който се съдържа само подписа. За последваща верификация на подписа е необходимо получателят да разполага и с двата файла - оригиналния документ и подписа. Проверката е извършена със софтуер на достъпчик на удостоверителни услуги „Информационно обслужване“ - DS Tool. При първоначалната обработка на файловете, подписите не се валидираха успешно поради добавяне на два реда допълнителен код, който Linux генерира в началото и края на подписа. След отстраняване на тези допълнителни редове в подписите, всички подписи .p7s се валидираха успешно. При полагане на подписа, датата и часът се взимат от операционната система на работната станция, на която е извършено действието. В конкретният случай машината за гласуване. Тъй като машината за гласуване не е свързана с никаква мрежа, то не се извършва проверка за валидност на сертификата по

време на подписването. Не се извършва проверка в CRL или OCSP списъците за статуса на сертификатите. В конкретния случай издателят на подписа е записан като „Machine Voting Operational SA“. Сертификатът е с валидност от 11.10.2023 г. – 11.10.2026 г. Титуляр на подписа е съответната избирателна секция. Видно е, че липсват данни за валидност, както и удостоверението за подписване. При правилно използване на картите с двойката ключове, правилно съхранение, опазване на П. кодовете и съобразяване със съвременните най-добри практики за криптографска сигурност., ECDSA с SHA-384 е един от силните криптографски алгоритми за генериране на цифрови подписи. Файлът[EИК].votes.p7m не е подписан със същия сертификат както .csv файловете. Подписан е със софтуерно генериран сертификат от машината за гласуване. Алгоритъмът е SHA256ECDSA и се използва за генериране на цифрови подписи върху данни. Издател на подписа е ELECTION_1, титуляр е Central Election Commission of V.. Валидността на подписа е от 02.11.2023 г. до 18.10.2024 г. Файловете са опаковани и подписани на 05.11.2023 г. около 20:00 ч. Въпреки някои потенциални рискове като дължина на ключа, управление на ключовете и др., SHA256ECDSA е широко използван алгоритъм и се счита за сигурен, когато се използва с подходящо управление на ключовете и с други сигурни практики. За целите на експертната някои флаш паметни са напълно копирани. Направен е т.нар. ИМИДЖ, за да се установи пълната информация, съдържаща се на носителите.

За всички флаш паметни, при които не са открити аномалии с датите на модификация, след отваряне на Windows и Linux дяловете, става ясно, че датите на създаване на файловете съвпадат с датите на модификация и те са 05.11.2023 г. в съответния час. При флаш паметите, в които са намерени аномалии в датите на модификация ситуацията е следната:

В Windows дяла, датите на модификация от типа 12.01.55815г. са трансформирани на дати от 1987 г. Същите файлове, подписани в Linux дяла на същия USB носител се визуализират като дати от 19.01.2038 г. до 2238 г.

Компютърна обработка в ОИК:

След преброяването на бюлетините, попълването и подписването на протоколите от С., присъстващите застъпници, наблюдатели и кандидати могат да получат ксерокопие от протоколите. След това представители на комисията пристигат в ОИК. Извършва се първоначална проверка (регистрация) в ОИК, представителите на С. отиват при свободен оператор в И. пункт (ИП). Операторът въвежда номера на С. и ЕГН на приносителя. В случай, че в секцията е използвана машина за гласуване, операторът включва предоставената му една флаш памет и системата я изчита автоматично. В случай на неуспех при верификацията и/или проверките, това се отбелязва на приемо-предавателната разписка (ППР). Всяка машина за гласуване записва две еднакви флаш паметни, като втората остава запечатана и може да бъде използвана за последващи проверки.

Компютърна обработка в ЦИК:

ОИК пристигат в ЦИК, където предават материалите от изборите на представители на ЦИК. С. протоколите и техническите носители се предават към ИП към ЦИК. Верифицират се електронните подписи на данните от техническите носители и се зареждат в централизираната база данни. С. протоколите се предават на оператори в ИП към ЦИК за повторно въвеждане. Системата контролира, че операторите, извършващи повторното въвеждане, са задължително различни от тези в ОИК. В ИП към ЦИК освен прилагане на контролите се извършва и сравнение с първоначално въведените данни. В случай на идентифицирани несъответствия, протоколите се отделят и предават на ЦИК за извършване на анализ на несъответствията. ЦИК се произнася по всяко едно несъответствие, а резултатите от анализа се публикуват в Интернет като приложение към нарочно решение на Комисията. В Интернет се публикуват детайлни отворени данни с въведените числа за всяка секция(в CSV и XLSX формати), стъпките по методиките за изчислените на резултатите от Изборният кодекс, сканираните С. и ОИК протоколи и изчетените данни от машините за гласуване. При включване на флаш паметта в компютър на оператор, софтуерът търси два файла:

-123456789.csv – съдържа обобщените данни, записани от машината за гласуване в съответната секция по формат, утвърден от ЦИК;

-123456789.csv.p7s – съдържа електронен подпис на обобщените данни, във формат CMS/PKCS#7, създаден с една от двете контролни смарткарти за конкретната секция.

Ако файловете бъдат открити те се изчитат и се извършва верификация на електронният подпис и сравнение на номера на С., изчетен от файловете с номера на С., данните на която се въвеждат. Ако верификацията и проверките са успешни, изчетените файлове се съхраняват в базата данни за целите на визуализацията им в Интернет. В случай, че верификацията и/или проверките са неуспешни, информация за това се записва в тристранната приемо-предавателна разписка (ППР), която се подписва от представителите на С., ОИК и оператора. В процеса на обработка файловете, налични на флаш паметите единствено се изчитат и не се презаписват или модифицират по никакъв начин. Също така файлове на флаш паметите не се изтриват или добавят. В Изчислителния пункт към ОИК се предоставя от С. и изчита само една флаш памет от всяка машина. Втората флаш памет следва да бъде запечатана в отделен плик за нуждите на последващите проверки и сравнения.

По задача 1: Да се направи анализ на всички 1639 протокола на С. без анализирани 313 и съответните паметни на ТУМГ с отговор на следния въпрос:

В колко от тях са налице числови разлики между вписаните в т. 13 на протоколите на С. общ брой на действителните гласове, подадени за кандидатските листи и вписаните в т. 10 на същите – брой на намерените бюлетини в машинното гласуване и изчетените, записаните от предоставените флаш паметни от ТУМГ, т. е. това, което е направено като задача по приложение № 1 да бъде направено за всички.

Отговор:

За отговора на точка 1 следва да се проследят следните колони от ПРИЛОЖЕНИЕ No 1

Колоната 1 – пореден номер на реда

Колоната 2 – номер на изследвана секция

Колоната 3 – данните по т.13 от хартиения протокол за конкретната секция

Колоната 4 – данните, съгласно анализирания информация по флаш памет от конкретната секция, които представляват сбор от гласовете за двамата кандидати общо(гласове по флаш за В. Г. + гласове по флаш за В. Т.) – същите представляват сбор от кол.10 и кол.13

Колоната 5 – разлика между колоната 3 и колоната 4, представляваща разликата между отразеното в хартиения протокол по т.13 и сбора от гласовете при машинното гласуване за двамата кандидата

Колоната 6 - данните по т.10 от хартиения протокол за конкретната секция.

Колоната 7 – данните, съгласно анализирания информация по флаш памет от конкретната секция, които представляват сбор от гласовете за двамата кандидати общо(гласове по флаш за В. Г. + гласове по флаш за В. Т.) + дадения вот „Не подкрепям никого” – същите представляват сбор от кол.10 + кол.13 + кол. 15.

Колоната 8 – разлика между колоната 6 и колоната 7, представляваща разликата между отразеното в хартиения протокол по т.10 и сбора от гласовете при машинното гласуване за двамата кандидата + вота „не подкрепям никого”.

ЧИСЛОВИТЕ разлики са дадени за всяка секция в кол.5 и кол.8

Задача 2.

Да се направи анализ на всички 1639 протокола на С., без анализираниите 313, като се отговори:

2.1. в колко от тях са вписани по-ниски резултати в т. 12 за В. Г., съпоставимо с изчетените предоставени данни от ТУМГ?

2.2. Колко от тях са вписани с по-висок резултат в т. 12 за г-н Т., съпоставимо с изчетените предоставени данни от ТУМГ?

2.3. Какъв е точният брой на действително подадените гласове за В. Г., вписани по-малко в т. 12, съпоставимо с изчетените.

2.4 Да се установи начина, по който са извършени съответните поправки в протокола на С., в случай че същите са направени пред ОИК.

Отговор:

За отговора на точка 2 следва да се проследят следните колони от ПРИЛОЖЕНИЕ No 1

Колона 1 – пореден номер на реда

Колона 2 – номер на изследвана секция

Колона 9 – посочените данни в хартиения протокол по т.12 за кандидата В. Г.

Колона 10 - данните, съгласно анализирания информация по флаш памет от конкретната секция, които са отразени като даден вот за кандидата В. Г.

Колона 11 – разлика между кол.9 и кол.10, представляваща разлика между отразеното в хартиения протокол и установеното за кандидата В. Г. от проверените флаш паметите, които в общ размер са минус 282 гласа, т.е. общо отразеното в хартиения протокол е с 282 гласа по – малко от установеното във флаш паметите за кандидата В.Г.

Колона 12 - посочените данни в хартиения протокол по т.12 за кандидата В. Т.

Колона 13 – данните, съгласно анализирания информация по флаш памет от конкретната секция, които са отразени като даден вот за кандидата В. Т.

Колона 14 - разлика между кол.12 и кол.13, представляваща разлика между отразеното в хартиения протокол и установеното за кандидата В. Т. от проверените флаш паметите, които в общ размер са минус 834 гласа, т.е. общо отразеното в хартиения протокол е с 834 гласа по – малко от установеното във флаш паметите за кандидата В. Т.

ЧИСЛОВИТЕ разлики са дадени за всяка секция в кол. 11 и кол. 14.

Задача 3:

-Налице ли е извършено след първоначалното въвеждане на данните от изборния резултат, извършено в ЦИК на дата 05.11.2023 г. манипулиране на въведените данни в представените флаш паметите, в кой момент, от кои лица и на какво устройство /ако са налице такива данни/ и в какво се изразява същото?

Отговор:

След прегледа на цялата документация за машините за гласуване и резултата от машинното гласуване в електронен вид, а именно информацията, съдържаща се на флаш паметите са установени някои

аномалии по вида на някои от метаданните, записани във файловете. В 2 на брой флаш памети дата на създаване на файловете е посочена дата 06.12.2023 г. В определен брой флаш памети във файлове с имена[EИК]-zero-result.csv, както и подписите към тях е установена дата на модификация. Пълният списък с номерата на секциите с дата на модификация е посочена в Приложение 2.

От отговор на „Сиела Норма“ АД става ясно, че модификации на файловете може да се е случила след края на изборния ден при обработка на резултатите.

От отговор на „Информационно обслужване“ АД и от проверката на софтуера за обработка на изборните резултати, става ясно, че не се обработват файловете с имена[EИК]-zero-result.csv.

В допълнение операционната система под която работят машините за гласуване е Linux и през нея са създавани файловете във видимия Win дял на флаш паметта. При достъп през Windows OS потребителите имат права единствено за прочитане/копиране на файловете, но не и за писане в тях, нито изтриване. Обработката на изборните резултати се е случила с компютри с Windows OS, също изключва писане/презапис на файловете. От тук следва да се направи извода, че модификация на тези файлове не се е случила при последващата обработка на изборните резултати. От друга страна числовите резултати в Windows частта, съвпадат с числовите резултати в Linux частта. Следователно модификацията на файла е извършена или на машината за гласуване, или на друг компютър (или машина за гласуване) с инсталиран подходящ софтуер и снабдена със смарт карта. Дали модификацията е извършена преди или след първоначалното въвеждане на резултатите от изборния резултат, няма как да се установи, т.к. датата на създаване на файловете, както и на модификация се взема от операционната система на устройството от което се записва файла, а датата би могла да се зададе и ръчно. Хипотетично е възможно тези файлове да са били създадени и в дните преди изборите на машина/компютър със зададена дата 05.11.2023 г. От предоставените файлове не може да се направи извод кой е извършил тази модификация. Тъй като изследваните файлове са предоставени на външен носител – USB флаш памет, при изследването на файловете няма как да се установи какви точно промени в съдържанието са били извършени.

От ДСТИЕ, депозирана на 24.04.24 г., приета в с.з. от 26.04.24 г. се установява следното:

Задача 1: Представени ли са хартиени начални отчети от членовете на съответните С.:

Видно от обобщената информация в Приложение 1 към експертизата се установява, че има 60 броя секции, за които не са представени системни разписки от начални отчети.

Задача 2: Разписани ли са представените начални отчети от членовете на съответните С.:

Секциите, за които има представени начални отчети са систематизирани в ПРИЛОЖЕНИЕ No 1, като от колона 4 на същото се установява, че от анализа на представените отчети има такива, на които липсват подписи на членовете на С. и това са 40 броя секции.

Задача 3: Какви са данните в посочените хартиени начални отчети – брой на подадените гласове, час на отпечатване на хартиения начален отчет, има ли номер на секцията, данни за началото на работата на машината:

При анализ на всички постъпили по делото начални отчети и системни разписки се установява, че по повод посочените в приложение 2 на основното заключение секции има представени отчети, които подробно са сравнени с информацията от нулевите файлове, генерирани в началото на изборния ден, които са записани на представените в АССГ флаш памет, като е направено сравнение за всяка от секциите в ПРИЛОЖЕНИЕ No 2 към ОСНОВНОТО ЗАКЛЮЧЕНИЕ, като информацията е ОБОБЩЕНА в ПРИЛОЖЕНИЕ No 2 към ДОПЪЛНИТЕЛНО ЗАКЛЮЧЕНИЕ и от вещите лица са използвани следните колони :

Колона 1 – цвят на прегледана флаш памет

Колона 2 - номер на секция

Колона 3 - вид на модифицирания файл

Колона 4 – дата и час на файла

Колона 5 – час на файла

Колона 6 – данни в т. 12 за кандидата В. Г., съгласно информацията от хартиения протокол на съответния С..

Колона 7 – данни в т. 12 за кандидата В. Г., съгласно информацията от флаш памет.

Колона 8 – разлика за кандидата В. Г. между информацията от протокола на С. и данните във флаш паметта, представлява разлика между данните в кол. 6 и кол.7 на текущата таблица.

Колона 9 – данни в т. 12 за кандидата В. Т., съгласно информацията от хартиения протокол на съответния С..

Колона 10 – данни в т. 12 за кандидата В. Т., съгласно информацията от флаш памет.

Колона 11 – разлика за кандидата В. Т. между информацията от протокола на С. и данните във флаш паметта, представлява разлика между данните в кол. 9 и кол. 10 на текущата таблица.

Колона 12 – номер на секция от информацията в нулевия файл на флаш памет за конкретната секция.

Колона 13 - час на началния файл от флаш памет.

Колона 14 - номер на секция от представената на хартия допълнително по делото системна разписка в началото на деня.

Колона 15 - час на началния файл от системна разписка.

Колона 16 – забележка от вещите лица с установени несъответствия при анализа.

Задача 4: Да бъдат конвертирани датите от метаданните на нулевите файлове при допускането, че към тях са добавени милисекунди като секунди от някоя от операционните системи, на които файловете са отваряни за проверка с използване на следните софтуерни инструменти :

<https://www.epochconverter.com/>

<https://www.unixtimestamp.com/>

Двата представени сайта <https://www.epochconverter.com/> и <https://www.unixtimestamp.com/> представляват автоматизирана възможност за преобразуване между Epoch Unix Timestamp и стандартно човешко разбираемо време (година, месец, ден...).

В ПРИЛОЖЕНИЕ No 3, което е неразделна част към експертиза са представени резултатите след конвертиране на датата на файла. Резултатите в двата сайта съвпадат.

От ДСТИЕ, депозирана на 05.06.24 г. /л. 1649 и сл./, приета в с.з. от 07.06.24 г. се установява следното:

Отговор на задача 1.: „Представени ли са хартиени начални отчети от членовете на съответните С.“:

Вещите лица извършват анализ на всички постъпили по делото системни разписки и установяват, че по повод посочените в приложение 2 на основното заключение секции има представени следни отчети, систематизирани в ПРИЛОЖЕНИЕ No 1 към ДЗ, като са използвани следните колони:

Колона 1 – номер на секция;

Колона 2 - номер на секция от системна разписка в началото на деня;

Колона 3 - час на началния файл от системна разписка;

Колона 4 - наличие или липса на подписи на системната разписка от началния отчет.

Видно от обобщената информация в Приложение 1 се установява, че има 60 броя секции, за които не са представени системни разписки от начални отчети.

Отговор на задача 2: „Разписани ли са представените начални отчети от членовете на съответните С.?”

Секциите, за които има представени начални отчети са систематизирани в ПРИЛОЖЕНИЕ No 1, като от колона 4 на същото се установява, че от анализа на представените отчети има такива, на които липсват подписи на членовете на С. и това са 40 броя секции.

Отговор на задача 3: „Какви са данните в посочените хартиени начални отчети – брой на подадените гласове, час на отпечатване на хартиения начален отчет, има ли номер на секцията, данни за началото на работата на машината?”

Вещите лица извършват анализ на всички постъпили по делото начални отчети и системни разписки и установиха, че по повод посочените в приложение 2 на основното заключение секции има представени следните отчети, които подробно са сравнени с информацията от нулевите файлове, генерирани в началото на изборния ден, които са записани на представените в АССГ флаш памет, като е направено сравнение за всяка от секциите в ПРИЛОЖЕНИЕ No 2 към ОСНОВНОТО ЗАКЛЮЧЕНИЕ, като информацията е ОБОБЩЕНА в ПРИЛОЖЕНИЕ No 2 към ДЗ и от вещите лица са използвани следните колони :

Колона 1 – цвят на прегледана флаш памет

Колона 2 - номер на секция

Колона 3 - вид на модифицирания файл

Колона 4 – дата и час на файла

Колона 5 – час на файла

Колона 6 – данни в т.12 за кандидата В. Г., съгласно информацията от хартиения протокол на съответния С.

Колона 7 – данни в т.12 за кандидата В. Г., съгласно информацията от флаш памет

Колона 8 – разлика за кандидата В. Г. между информацията от протокола на С. и данните във флаш паметта, представлява разлика между данните в кол.6 и кол.7 на текущата таблица

Колона 9 – данни в т.12 за кандидата В. Т., съгласно информацията от хартиения протокол на съответния С.

Колона 10 – данни в т.12 за кандидата В. Т., съгласно информацията от флаш памет

Колона 11 – разлика за кандидата В. Т. между информацията от протокола на С. и данните във флаш паметта, представлява разлика между данните в кол.9 и кол.10 на текущата таблица

Колона 12 – номер на секция от информацията в нулевия файл на флаш памет за конкретната секция

Колона 13 - час на началния файл от флаш памет

Колона 14 - номер на секция от представената на хартия допълнително по делото системна разписка в началото на деня

Колона 15 - час на началния файл от системна разписка

Колона 16 – забележка от вещите лица с установени несъответствия при анализа

Отговор на задача 4: „Да бъдат конвертирани датите от метаданните на нулевите файлове при допускането, че към тях са добавени милисекунди като секунди от някоя от операционните системи, на които файловете са отваряни за проверка с използване на следните софтуерни инструменти :

<https://www.epochconverter.com/>

<https://www.unixtimestamp.com/>

Двата представени сайта <https://www.epochconverter.com/> и <https://www.unixtimestamp.com/> представляват автоматизирана възможност за преобразуване между Epoch Unix Timestamp и стандартно човешко разбираемо време (година, месец, ден...).

От тройна СКТЕ, депозирана на 18.06.24 г., приета в с.з. от 20.06.24 г. се установява следното:

Отговор на задача 1: „Да бъдат конвертирани датите от метаданните на нулевите файлове при допускането, че към тях са добавени милисекунди като секунди от някоя от операционните системи, на които файловете са отваряни за проверка с използване на следните софтуерни инструменти :

<https://www.epochconverter.com/>

<https://www.unixtimestamp.com/>

Двата представени сайта <https://www.epochconverter.com/> и <https://www.unixtimestamp.com/> представляват автоматизирана възможност за преобразуване между Epoch Unix Timestamp и стандартно човешко разбираемо време (година, месец, ден...).

И двата представени сайта приемат 10 цифрени числа във формат секунди, а 13 цифрените числа във формат милисекунди. Така например няма разлика в резултатите при въвеждане на две различни числа 1699160620980 и [ЕГН]

С. https://www.epochconverter.com не приема 5 цифрена година в полето предназначено за година, следователно в този сайт не можа да бъде разигран

Вариант 2.

В хода на проверката са разиграни няколко варианта, които дават различни резултати.

В ПРИЛОЖЕНИЕ № 1, което е неразделна част към експертизата представят резултатите от изпълнението на Вариант 1, при допускането, че датата е прочетена в секунди, след което конвертирана

в човешки вид. Резултатите в двата сайта съвпадат.

В ПРИЛОЖЕНИЕ № 2, което е неразделна част към настоящата експертиза представяме резултатите след изпълнение на Вариант 2, описан в Констативно-съобразителната част от настоящата експертиза – Първо конвертиране на датата на файла в Unix Timestamp, след което отново конвертираме полученото число в човешки вид. Резултатите са представени в приложението в:

Колона 12 – час. Колона 13 – дата. Резултатите от Вариант 3 са отново в диапазона 1970 г. до 1986 г. Получените резултати не съответстват на получените в указаните сайтове, поради ограниченията им по брой цифри.

За изясняване на проблема имиджи на флаш паметите, в които са намерени аномалии, бяха допълнително изследвани в лабораторна среда, чрез криминалистичен софтуер от вида: AXIOM 7.1 и Belkasoft Evidence Center x64 2024. В резултат софтуерите посочиха неточности в отразяване на FAT таблицата, в която се записват данните на файловете в това число и всички дати свързани с тях. Не се сочат допълнителни цифрови метаданни и артефакти за причините довели до тези аномалии. Теоретично погледнато, промяна на тези данни може да се извърши в конзолата на Linux базирана операционна система (Shell-a), като се въведе низ от определени команди, които могат да променят данните относими към датите на файловете, без това да остави дигитална следа за това.

Искането за повторно ръчно преброяване на недействителните бюлетини във всички 1639 бр. секции бе отхвърлено от съда в с.з. от 17.11.2023 г. като неоснователно, предвид на подробно изложени съображения. Това следва преди всичко от обстоятелството, че при непосредствено запознаване и проверка на протоколите от страна на съда, се установи, че в нито един от посочените в жалбата и допълнителната молба протоколи липсва приложен протокол по чл. 438, ал. 3 от ИК, в който да е отразено оспорване действителността или недействителността на някой глас от член на секционната избирателна комисия.

По делото бе разпитан свидетеля М. К., чийто показания се кредитират от съда. Същият е член на С. НА Втори тур от изборите, проведен на 05.11.23 г. в Секция № 36 – инвалидна, Район „И.“, в която е проведено машинно гласуване. Същият сочи, че машината е изписвала на моменти „грешка“ и не е принтирала разписка. При невъзможност да се гласува машинно се е гласувало с хартиена бюлетина след разговор с представител на „С.“ и съгласно методическите указания. При разминавания не били издавани прооколи. До обяд, в случаите на проблем са мишинния вот не предоставяли право за гласуване с хартиена бюлетина, а по-късно било разрешено гласуване по този начин. Не става ясно на колко точно гласоподаватели е било нарушено павото да гласуват с хартиена бюлетина. Имало е проблеми и с хартиената ролка при гласуването.

По делото се установи, че действително част от протоколите, в които са нанесени поправки, не са подписани от всички членове на комисията, а само от председателя и/или зам. председателя и секретаря.

По делото е приета Заповед на министъра на електронното управление от 31.10.23 г. /л. 672/, с която е утвърдена Методика за удостоверяване на съответствието на доставения тип техн. устройство за машинно гласуване с изискванията на чл. 213, ал. 3 от ИК /л. 679 и сл./.

Прието е също така Решение от 02.11.23 г. на министъра на електронното управление от 02.11.23 г. /л. 673/, с което е удостоверено съответствието на доставения тип техн. устройство за машинно гласуване с изискванията на чл. 213, ал. 3 от ИК и на техн. спецификации по общ. поръчки.

От правна страна:

Предмет на спора в настоящото производство е законосъобразността на инд. адм. акт – Решение № 1094 - МИ от 06.11.2023 г. на Общинска избирателна комисия – Столична /л. 24 от д./, с което на основание чл. 87, т. 26 и чл. 452 ИК, е обявен за избран за кмет на Столична община на втори тур, проведен на 05.11.2023г. В. А. Т., издигнат от МК ”Продължаваме промяната – Демократична

България” (Спаси С.) с получени 175 044 действителни гласа, представляващи 48,20% от действителните гласове. Съгласно същото решение класираната на второ място В. Р. Г. получава 170 258 действителни гласа, представляващи 46,89% от действителните гласове.

Оспореното решение е прието на основание съставен и подписан протокол на съставен и подписан протокол на ОИК - СО от 06.11.2023 г. /л. 28 и сл. от д./ за отчитане на резултатите от втори тур на избора за кмет на община /приложение № 105-МИ-хм/, в който се съдържа обобщение на данните от всички предадени в ОИК - СО протоколи на 1639 бр. секционни изборителни комисии /С./, приети по делото. Протоколът на ОИК - СО е подписан от всички 39 членове /вкл. председател, секретар и четирима зам. председатели/. Липсва приложено към него особено мнение.

Твърди се наличието на допуснати съществени нарушения на изборния процес, които са довели до опорочаване волята на избирателя, което е пречка да бъде определен действителния резултат от избора. Съдът в хода на настоящото производство следва да установи такива нарушения, при недопускането на които би се достигнало до различен правен резултат, респ. определяне на различен кандидат от определените за победител в избора или до отмяна на решението и насрочване на нови избори. Преценката за законосъобразността на избора като избирателен процес следва да изхожда от наличието на правото на глас и упражняването му, съобразно закона. Нарушението на изборния процес следва да доведе до недействителност на избора, което би определило същото като съществено. Такива са само тези нарушения, които ако не бяха допуснати полученият изборен резултат би бил различен от приетия в оспорваното решение на ОИК /в този смисъл е реш. № 13 по к.д. № 14/13 г. на КС на РБ/.

Предвид на обсъдените по-горе доказателства се установява, че оспореният индивидуален административен акт е издаден от компетентен административен орган, действал в законен състав от 39 членове, съгласно изискванията на чл. 76, ал. 1 и ал. 4, т. 4 от ИК като спор по делото по това обстоятелство не е налице. Процесното решение е взето на заседание с необходимия кворум и мнозинство и в съответствие с нормата на чл. 85 от ИК и е постановено в предвидената от закона писмена форма. Същото се отнася и до протокола на ОИК от 06.11.23 г., подписан от всички членове. Липсва приложено особено мнение.

Изложените от жалбоподателите възражения за незаконосъобразност на процедурата по провеждане на избора, съдът съобрази, че в производството по чл. 459 от ИК проверката на решението на ОИК – Столична за определяне на окончателните изборни резултати се осъществява чрез проверка за съответствие с изискванията на закона – ИК, при постановяване на актовете, които го предхождат и обуславят крайния резултат. Това са протоколите на С. и всички други актове – решения и заповеди, издадени в хода на проведените местни избори.

Спазването на административнопроизводствените правила при постановяване на процесното решение и съответствието му с материалноправните норми и целта на закона, следва да бъде установено от съда при отчитане на всички особености на изборния процес, които определят обема на относимите и необходими доказателства в съдебното производство, в рамките на което съдът, в с.з. по делото се е произнесъл мотивирано със съответни актове по доказателствените искания на страните.

Правилата, изложени в Глава V на ИК за провеждане на изборите предопределят назначаването на различни изборителни комисии, като за местните избори това са ЦИК, ОИК и С.. Налице са законови гаранции за осъществяване на вътрешен контрол в работата на комисиите - представителите на една партия или коалиция не могат да имат мнозинство в една и съща изборителна комисия /чл. 46, ал. 8, изр. 2, чл. 76, ал. 3, изр. 1, чл. 92, ал. 3, изр. 1 ИК/. Председателят, заместник-председателят и секретарят не могат да бъдат от една и съща партия или коалиция /чл. 46, ал. 7, изр. 2, чл. 76, ал. 3, изр. 2, чл. 92, ал. 3, изр. 2 ИК/. Съгласно нормата на чл. 74 и чл. 75, ал. 2 от ИК ОИК се назначава от ЦИК по предложение и след провеждане на консултации при кмета на съответната община между парламентарно представените партии и коалиции. При назначаването на членове на ОИК се запазва съотношението между парламентарно представените партии и коалиции, като се използва методът на най-големия остатък - чл. 76, ал. 8 и 9 ИК, при невъзможност партия или коалиция да има мнозинство. По идентичен начин, съгласно чл. 91-92 от ИК се формира състава и на секционните изборителни комисии /С./. По делото не е спорно, че при формиране на ОИК и С. тези

административнопроизводствени правила са спазени.

Този начин на съставяне и назначаване на ОИК и С. е гаранция за прозрачност и законност в работата на тези колективни органи по провеждане на изборите. Цели се постигане на процедурна бързина като е уредена възможност за обжалване на актовете на всяка от тези комисии в кратки срокове по административен ред (пред горестоящата избирателна комисия), след което същите стават стабилни административни актове - задължителни за изпълнение и с невъзможност за преразглеждане на тяхната законосъобразност. Съгласно чл. 100, ал. 1, т. 6 от ИК С. разглежда жалби и сигнали, по които се произнася незабавно и преди края на изборния ден, като решението се съобщава веднага на жалбоподателя или подалия сигнала. В съответствие с чл. 87, ал. 1, т. 22 от ИК решения и действия на С. подлежат на обжалване пред ОИК, която се произнася по жалбата или сигнала незабавно, до един час от постъпването им и преди края на изборния ден. На осн. чл. 88, ал. 1 от ИК решенията на ОИК подлежат на оспорване в тридневен срок от обявяването им пред ЦИК, която разглежда жалбата в срок до три дни и се произнася с решение, подлежащо на обжалване пред съответния административен съд.

Съгласно чл. 440, ал. 1, т. 5 от ИК и видно от образца на протокола на С. е налична графа, в която се отбелязват постъпилите в изборния ден заявления, възражения, жалби и взетите решения по тях. В съответствие с чл. 438, ал. 3 ИК, когато действителността или недействителността на някой глас бъде оспорена, след решение на С. случаят се описва в протокол, който се прилага към протокола на С. по чл. 432, ал. 1 от ИК и се описва в същия на стр. 8, поле „В“. Съгласно нормата на чл. 441, ал. 3 от ИК се задължават всички членове на С. да подпишат протокола по чл. 432, ал. 1 от ИК, а в случай на несъгласие с отразеното в протокола, да изложат в писмен вид особено мнение – неразделна част от протокола, което следва да бъде отразено на стр. 8 от одобрения формуляр. Особени мнения и несъгласия със съдържанието на протокола не се установяват по делото. По идентичен начин, съгласно чл. 450, ал. 1, т. 17 от ИК в протокола на ОИК за избиране на общински съветници е налична графа за отбелязване на жалби, възражения, заявления, особени мнения и решения по тях. Както бе посочено по-горе, такова особено не е налице.

Този ред за конституиране на избирателните комисии, административният ред за обжалване на решенията им, редът за вписване на постъпилите жалби и сигнали, отразяването на особените мнения на членове на С. и вписване на протоколите по чл. 438, ал. 3 от ИК в протоколите на С. и ОИК, които са официални удостоверителни документи, са гаранция за прозрачност и законност на изборния процес. Според волята на законодателя, обективизирана в ИК, изборният процес е така организиран, че всеки един настъпил юридически факт, относим към законосъобразността на изб. процедура следва да бъде обективизиран в писмена форма, като в някои случаи това е форма за действителност /протокол по чл. 438, ал. 3 ИК, особено мнение на член на С./, а в други – форма за доказване (жалба, сигнал, възражение и т.н.), т.е. въведено е писменото начало при установяване на нарушения или отклонения в изборния процес. Така установеното писмено начало е оправдано от една страна за защита на правната сигурност и стабилност, а от друга – предвид осигурените механизми и способности за контрол върху изборния процес от страна на изключително широк кръг правни субекти – всеки избирател, кандидат, партия, коалиция, застъпници, наблюдатели, представители. Така установеното писмено начало дава основание да се приеме за ненастъпил онзи юридически факт, за удостоверяване на който не е съставено писмено доказателство в хода на изборния процес. Изключение би било установяването, посредством гласни и други доказателства такова нарушение, представляващо престъпление по смисъла на НК и, за което са налице достатъчно доказателства, вкл. и за образувано дос. производство. В настоящият съдебен процес такива не бяха установени. Ето защо съдът следва да се съобрази по делото със събраните писмени доказателства, като съобрази и съответствието им с изготвеното заключение по изготвените СТЕ –ЗИ и с гласните доказателства.

Предвид изложеното и по аргумент от нормите на ИК, обсъжданите по-горе протоколи на С. и ОИК не подлежат на самостоятелен съдебен контрол за законосъобразност. Съдебният контрол за законосъобразност на изборния процес се осъществява въз основа на отбелязванията в официалните удостоверителни документи, които се съставят във всяка негова фаза - протоколи на С. и ОИК, постъпили писмени жалби и сигнали, обективизирани писмено особени мнения на членове на С. и ОИК и т.н. Протоколите, които съставят назначените С., в които установяват резултатите от гласуването чрез

преброяване за съответния вид избор, са в три идентични екземпляра изработени на трипластова индигирана хартия /чл. 432, ал. 3 ИК/ и когато в тях няма отразени постъпили в изборния ден жалби и сигнали и взетите по тях решения, няма описани подадени заявления или възражения, няма забележки, няма отразени и приложени особени мнения, няма съставяни и приложени протоколи по чл. 438, ал. 3 от ИК, то следва да се приеме, че при произвеждане на избора не са допуснати нарушения. Съгласно СТЕ и протоколите на С., проверени от съда липсват такива протоколи.

Според разпоредбата на чл. 222, ал. 1 ИК, С. може да преустанови гласуването, когато са налице съществени нарушения на изборния процес. Това решение се съобщава незабавно на ЦИК и се отразява в протокола на С. /чл. 222, ал. 2 и ал. 3 ИК/. По делото липсват данни за преустановяване на гласуването поради съществени нарушения на изборния процес по реда на чл. 222, ал. 1 ИК. В съдебното производство по чл. 459 ИК оспорването на изборния резултат е обвързано с оспорване на данните в протоколите на С., респ. ОИК. В този смисъл е и решение № 2/2009 г. на КС по т.д. № 8/2008 г. Т. оспорване е предпоставка за извършване на повторно преброяване на бюлетините за конкретната секция. Както се установи по – горе, такава оспорване на протоколи в частта, относно действителността/недействителността на бюлетините не е правено от членове на С. по съответния ред. По тези причини от съда бе отказано повторно преброяване на бюлетини в някоя от 1639-те С.. Оспорване на формата и съдържанието на официален удостоверяващ документ е свързано с откриване на производство по реда на чл. 193 и сл. ГПК. Оспорването не следва да бъде „общо“ оспорване на изборния резултат, а да визира конкретни нарушения на изборния процес, извършени в конкретни избирателни секции, от конкретни секционни избирателни комисии. В тази връзка съдът е открил производство по реда на чл. 193 от ГПК единствено относно протоколите, посочени в жалбата и допълнителната молба. Липсата на особени мнения, възражения, жалби и сигнали по мотиви, изложени по-горе, налага извода, че установените в протоколите на С. поправки са извършени от членове на С., но при липсата на изискуемите по закон подписи на всички членове. Както бе посочено по-горе, поправките в протоколите представляват отстраняване на очевидни фактически грешки, съгласно [чл. 441, ал. 2 от ИК](#), което може да се извърши и след обявяване на резултата от С.. По аргумент на по-силното основание от [чл. 441, ал. 5 ИК](#), съгласно който неподписването на протокола от член на С. не го прави недействителен, неполагането на подписи от всички членове на С. до някои от поправките в съответния протокол, дори и на по-малко от трима от членовете ѝ по чл. 444, ал. 1 ИК, не обосновават извод за недействителност на протокола. Съответно, наличието на поправки, подписани от част от състава на комисията и дори при липса на подпис не води до наличие на основание за квалифициране на протокола като недействителен. Нормата на чл. 178, ал. 2 ГПК задължава съда да оценява доказателствената сила на документ, в който има зачерквания, изтривания, добавки между редовете и други външни недостатъци, с оглед на всички обстоятелства по делото. В съответствие с тази норма и разпоредбата на чл. 444, ал. 1 от ИК протоколите от С. се предават на ОИК не от пълния състав на С., а само от трима членове - председателят или заместник-председателят, секретарят и член на секционната избирателна комисия. Предаващите протоколите членове на С. следва да са такива, предложени от различни партии и коалиции, с оглед гарантиране на законността на процедурата. Според чл. 446, ал. 3 от ИК когато ОИК установи съществено несъответствие във вписаните в протокола данни, което не може да се отстрани от С., С. заедно с общинската избирателна комисия извършват ново преброяване на гласовете след приемането на протоколите на всички секционни избирателни комисии. По аргумент от противното, когато несъответствието не е съществено, то може да се отстрани от самата С., а доколкото при предаването на протокола на ОИК не присъстват всички членове на С., а само трима от тях, то напълно обосновано е, отстраняването на несъществените несъответствия да бъде удостоверено най-много с три подписа на членове на С., което е направено в почти всички случаи. Действително, има изключения на поправки, удостоверени с по-малко от три подписа, което на основание от [чл. 441, ал. 5 от ИК](#) и останалите съображения по-горе не могат да обосновават недействителност на протокола или невярност на отразената поправка. При извършени от съда проверка на данни в обсъдените по-горе протоколи на С. се установяват допуснати технически грешки, които представляват вписване на данни в грешно поле, след което зачертаване и отразяване на същите данни в коректното поле, неправилно сбиране на данни от конкретни точки полета, което се прави при съобразяване с математическите правила. Така, в много протоколи е поправян общият брой на недействителните гласове, включващи и сгрешените и унищожени бюлетини, поради грешно тълкуване на графите от членовете на С.. Всичко това е подробно разяснено в приетите по делото СТКИЕ. Така в Приложение 5, действително се установява наличието на такъв проблем в 233 С., но повечето са във вр. с машинния вот: 98 бр. С. с

дефектни машинни бюлетини; 331 бр. дефектни машинни бюлетини и 59 бр. С. с прекъсване работата на машината. Тези нарушения обаче не сочат на обективно възпрепятстване възможността на граждани да упражнят правото си на вот. 78 бр. избиратели са допуснати да гласуват повторно, което не е нарушение на изб. процес.

Правото на участие в изборния процес на застъпници, наблюдатели, представители е гарантирано както в изборния ден – по време на гласуването в С., при отваряне на избирателните кутии и при установяване на резултатите от гласуването, за което им се осигурява пряка видимост и в етапите, които следват приключването на изборния ден – при предаването на бюлетините и останалите книжа на комисиите по чл. 287, ал. 7 и чл. 445, ал. 7 от ИК, при въвеждането и повторното въвеждане в изчислителния пункт на данните от протоколите с резултатите от гласуването на секционните избирателни комисии. Контролът от страна на участниците в изб. процес е гарантиран, посредством правото на участие на жалби и сигнали за допуснати нарушения. Жалбоподателите не ангажираха доказателства за постъпили сигнали и жалби за допуснати нарушения при предаването на протоколите от С. на ОИК и при въвеждане в избирателните комисии и изчислителните пунктове на данните от протоколите с резултатите от гласуването на секционните избирателни комисии.

На следващо място, по делото не се доказва посредством други доказателствени средства – експертизи, наличието на подписи, положени от лица, които не са посочени в съответните оспорени писмени, официални документи. Т.е., всички приети по делото официални, писмени документи – протокол на ОИК – СТ., както и процесното решение на ОИК-Столична са истински документи, подписани от издателите им. Изложеното, поотделно и в съвкупност с изложените по-горе съображения, във вр. с чл. 178, ал. 2 от ГПК, във вр. с откритото производство по чл. 193 ГПК мотивират настоящият съдебен състав да приеме, че установените в протоколите на С. поправки са извършени в съответствие с чл. 445, ал. 5 от ИК и не оборват тяхната материална доказателствена сила, която следва да бъде отчетена в пълна степен от съда.

В тази връзка съдът следва да приеме, че всички възражения, изложени от жалбоподателите, във връзка с начина на отчитане на гласовете на избирателите, са неоснователни. Основната СТКИЕ в заключението дава отговор на тези въпроси. Така, при отговора на задача 1.4.: „Какъв е точният брой на действително подадените гласове за жалбоподателката В. Г., вписани по-малко в т. 12, съпоставимо с изчетените от предоставените флаш памети от ТУМГ.“, се сочи, че на база на установеното в Приложение 2 и сочи, че в т.12 от хартиените протоколи на изследваните секции (с изключение на секциите, за които не бяха предоставени флаш памети и същите не са проверени от всичките лица) има следните отклонения на броя на действително подадените гласове съгласно данните във флаш паметите:

-за кандидата В. Г.: вписани 9 гласа повече и вписани 541 гласа по – малко;

за кандидата В. Т.: вписани 196 гласа повече и вписани 514 гласа по – малко.

Т.е., налице са незначителни разминавания в броя на гласовете, които дори и да се приемат за неправилно отчетени, то не са в състояние да променят крайния изборен резултат, респ. да стопят разликата между двамата кандидати от близо 5 000 гласа.

Според разпоредбата на чл. 444, ал. 1 ИК председателят или заместник-председателят, секретарят и член на С., предложени от различни партии и коалиции, предават на ОИК екземплярите от протоколите за всеки вид избор. Съгласно чл. 215, ал. 1, т. 7 от ИК в деня преди изборния ден С. получава от общинската администрация и от районната или общинската избирателна комисия: два формуляра на протокола на С., като техните фабрични номера се вписват при предаването им в протокола за предаване и приемане на изборните книжа. При предаването на протоколите от С. на ОИК след приключване на изборния ден, се извършва сверяване на фабричните номера по протоколите за приемане и предаване на изборни книжа, според чл. 445, ал. 2 от ИК. При приемане на протоколите ОИК издава подписана разписка, която съдържа числовите данни от протоколите на С.. Членовете на С., участващи в комисията по чл. 444, ал. 1 ИК прилагат тази разписка до копието на съответния протокол по чл. 441, ал. 6 ИК, съгласно чл. 445, ал. 6 от ИК. Процедурата по въвеждане на данните и

поправяне на грешките е уредена в Методически указания на ЦИК.

Проверката на данните от член на С., оператор в ИЦ и контролиращ член на ОИК е гаранция за точно, коректно и правилно въвеждане на данните от протоколите на С. в базата данни на ИК. Същевременно се създават официални удостоверителни документи, притежаващи материална доказателствена сила, които дават възможност да се установи изборният резултат въз основа на писмени доказателства. В системата е създадена възможност за неколкочратна проверка на данните. Така, представител на С. присъства при въвеждане на данните в ИП към ОИК. Член на ОИК приема книгата като също проверява съответствието на фабричните номера на протоколите. Създава се и отделен и самостоятелен документ - разписка по чл. 445, ал. 6 от ИК, съдържаща данните от избора. Съгласно чл. 457, ал. 2 ИК ОИК предава в ЦИК копие от компютърната разпечатка на данните за протоколите и решението на ОИК за всеки вид избор, списък на получените протоколи на С. с кодовете на разписките им и компютърното предложение за протокол и решение на общинската изборителна комисия за всеки вид избор, предоставени от ИП, както и два броя технически носители с числовите данни от обработката на протоколите на С.. Тези книжа се проверяват отново от ЦИК (чл. 457, ал. 3 ИК) и последната издава разписка на ОИК и се подписва протокол за предаването и приемането между представителите на ЦИК и ОИК в два идентични екземпляра.

От представените по делото доказателства е видно, че разгледаната по-горе процедура е спазена – съставени са приемо-предавателни разписки /подписани от отговорните лица/ за всички протоколи на С. като липсват възражения в тази посока.

Съгласно приетото по делото и неоспорено от страните заключение по СТИЕ се установява, че чисто математически не се променя изборният резултат, независимо дали поправките на протоколите на С., които са извършени, следва да се вземат предвид или не.

По възражения, изложени в подадената жалба, съдът извърши съответни факт. установявания като излага и следните допълнителни съображения:

Данните за броя гласове за различните кандидати, като в протоколите, предадени от С. на ОИК данните са окончателни, нанесени в някои случаи с подписа на трима от членовете на С. – председател или зам. – председател, секретар или член, което е извършено, с оглед наличието на разминавания при извършеното контролно нанасяне със софтуера на ОИК, което във всички случаи представлява очевидна техническа грешка, чиято поправка се извършва, на осн. чл. 441, ал. 2, вкл. и след обявяване на резултата от комисията като на основание чл. 441, ал. 5 от ИК неподписването на резултата от член на комисията не го прави недействителен. Тези поправки са извършени в ОИК по реда на чл. 445, ал. 5, във вр. с чл. 444, ал. 1 от ИК, т.е. от трима членове на С. – председател или зам. председател, секретар и член. В тази посока е налице и съдебна практика – реш. № 853 по адм.д. № 13567/15 г. по описа на ВАС, според мотивите на което, получените от застъпниците копия не са окончателни, понеже съгласно чл. 445, ал. 5, във вр. с чл. 444, ал. 1 и 2 от ИК, се допускат поправки както на отразените данни, така и при отстраняване на очевидни факт. грешки. Както бе посочено по-горе, в хода на производството по чл. 193 от ГПК не се обори съдържанието и достоверността на тези официални удостоверителни документи, поради което няма как да се приемат за установени различни от изложените в същите данни.

По твърденията, свързани с възпрепятстване на граждани да упражнят правото си на вот вследствие на проблем с машинното гласуване, то от показанията на св. К. се установи такъв проблем за кратък период от време – до средата на изборния ден, но при липса на конкретика за колко на брой избиратели става въпрос. Това нарушение, дори и да е било налице не може да се приеме за съществено. Дори и да се приеме за достоверно твърдението на жалбоподателя, че неопределен брой избиратели са били възпрепятствани да гласуват, вследствие на проблеми с машинното гласуване, то отново не може да се приеме, че е съществено нарушение, предвид липсата на конкретика за мащаба на проблема. В този смисъл липсват доказателства за „огромен брой“ избиратели лишени от право на глас. Липсата на печат върху бюлетини от машинното гласуване, дори и отчетени като валидни, съгласно представено писмо на ЦИК по делото, не може да се приеме за съществено нарушение отново предвид липсата на данни за

какъв брой такива бюлетини става въпрос.

По отношение на твърдението, че методиката за удостоверяване на ТУМГ е порочна, с оглед аналогичността ѝ с отменената такава с решение № 10357/30.10.23 г. по адм. д. № 10416/23 г на ВАС е неоснователно. На първо място незаконосъобразност „по аналогия“ не съществува в правния мир. На следващо място, както бе посочено по-горе, по делото са приети Заповед на министъра на електронното управление от 31.10.23 г. /л. 672/, с която е утвърдена Методика за удостоверяване на съответствието на доставения тип техн. устройство за машинно гласуване с изискванията на чл. 213, ал. 3 от ИК /л. 679 и сл./, както и Решение от 02.11.23 г. на министъра на електронното управление от 02.11.23 г. /л. 673/, с което е удостоверено съответствието на доставения тип техн. устройство за машинно гласуване с изискванията на чл. 213, ал. 3 от ИК и на техн. спецификации по общ. поръчки. И двата акта не са оспорени нито в отделно производство, нито пред настоящия състав на съда и респ. са законосъобразно издадени.

По отношение на възраженията, свързани с липсата на валидирано изграждане на хеш-кода при довереното изграждане, то това твърдение не се доказва по категоричен начин нито от СТИЕ, нито от доказателствата по делото.

По отношение на машинния вот и твърденията в жалбата за допуснати съществени нарушения при осъществяването му, следва съдът да съобрази установената фактическа обстановка по делото с действащата уредба в ИК.

Съгласно чл. 428 от ИК: При машинно гласуване избирателят гласува за общински съветници и за кметове, като отбелязва по еднозначен начин своя вот като според чл. 430 от ИК, машинното гласуване се отчита, като след приключване на гласуването секционната избирателна комисия отчита резултатите от машинното гласуване, като преброява бюлетините от машинното гласуване.

От тази нормативна уредба следва извода, че основна гаранция за добросъвестното упражняване на вота на гражданите при гласуване с ТУМГ е разпечатването на бюлетини, разпечатани от машините и тяхното ръчно преброяване от членовете на С. и отразяването им в съответните протоколи на С. за резултата от вота. Тази процедура несъмнено е стриктно спазена в хода на изборния процес. Както бе посочено по-горе, съдържанието и достоверността на тези официални удостоверителни документи, бяха потвърдени посредством проведена в процеса процедура по чл. 193 от ГПК, вр. с чл. 144 от АПК. поради което няма как да се приемат за установени различни от изложените в същите данни. С други думи казано, при наличието на такива документи, удостоверяващи валидността на ръчното преброяване на хартиените бюлетини от машинния вот санира евентуалните нарушения, допуснати в хода на поцедурите по въвеждане на електронните ванни в машините и тяхното електронно контролиране, посредством изготвяне на флаш-памети. По делото такива нарушения се установиха по категоричен начин и те са няколко на брой. Установи се липсата въобще на предвидените от производителя флашки – 2 на брой в определен брой секции и по една флашка за огромен брой секции. Електронният подпис също така не съответства на нормативната уредба, като е заведен за съответната С., не и за конкретно лице. Особено смущаващо, обаче, съдът намира факта на извършени манипулации на нулевите файлове при над 300 ТУМГ, установено от вещите лица в СТИЕ. Тези файлове най-общо казано посочват наличието на нула като брой гласове за всеки от кандидатите към момента на стартиране на вота. Извършеното манипулиране на тези данни обаче не се установява по делото да е обвързано по съответен начин с отчитане на бюлетини от ТУМГ, т.е. да е направено недобросъвестно и целенасочено, с оглед промяна на изборния резултат. Липсват данни за точния момент на извършване на тази манипулация или пък за лицата, които са я извършили. Не е изключено да се касае и за технически проблем при машините. Да се приеме, че това нарушение е съществено би означавало съдът да възприеме за доказана една фикция, за каквато по делото липсват каквито и да било доказателства. С други думи казано, съдът в този случай би навлязъл в т.н. „теории на конспирациите“, което е недопустимо от правна гледна точка. Съдът намира, че всички горепосочени нарушения, свързани с машинния вот, макар и установени в хода на производството не са от категорията на съществените по изложените съображения.

В заключение, както бе установено в настоящото производство, при посочената по-горе фактическа

обстановка такива нарушения, които да опорочат вота в такава степен, за да се установи резултат, различен от посочения в процесното решение на ОИК-Столична не се установяват. Протоколите на С. представляват валиден официален документ, който се ползва с доказателствена сила по отношение на установените със същия факти и обстоятелства и същите не бяха оборени по реда на чл. 193 от ГПК от жалбоподателите. Всички приети по делото протоколи на С., както и тези на ОИК – решение и протокол не страдат от съществени пороци от формална страна и са валидни като установените със същите факти и обстоятелства следва да се считат за безспорно установени в настоящото производство. Всички протоколи са подписани от всички членове на С. и ОИК, в съответствие с разпоредбата на чл. 441, ал. 1 от ИК. Неподписването на поправките, нанесени в голяма част от 1611 протокола на С., от всички членове на същите не води до недействителност на протокола и не го опорочава съществено.

Съдът намира, че в хода на изборителния процес не са допуснати такива нарушения, които биха обусловили недействителност на изборния резултат, определен с процесното решение.

При извършената цялостна проверка на основание чл. 168, ал. 1 и 2 от АПК се установи, че обжалваното решение е правилно и законосъобразно, постановено в съответствие с процесуалния и материалния закон, като не е налице нито едно от отменителните основания по чл. 146 от АПК, от ИК.

При този изход на делото и при съвременно напарвените искания от страните, следва да бъдат присъдени сторени по делото разноски от ОИК – Столична в размер на 11 216 лева за експертизи и на В. А. Т. за адвокатски хонорар – в размер на 1500 лева и за експертизи, на МК "ППДБ" - 25 316 лева. На жалбоподателите следва да се присъди да заплатят също така и разноски за експертиза, невнесени от заинтересуваната страна в размер на 7 300.80 лева, въпреки указанията на съда в тази посока. След внасянето им същите следва да се изплатят на вещите лица, изготвили експертните по делото.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 459, ал. 10, пр. 1 от ИК, Административен съд София-град, 33-и състав:

Р Е Ш И:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 1094 - МИ от 06.11.2023 г. на Общинска изборителна комисия – Столична, с което на основание чл. 87, т. 26 и чл. 452 ИК, е обявен за избран за кмет на Столична община на втори тур, проведен на 05.11.2023г. В. А. Т., издигнат от МК "Продължаваме промяната – Демократична България"(Спаси С.) с получени 175 044 действителни гласа, представляващи 48,20% от действителните гласове. Класираната на второ място В. Р. Г. получава 170 258 действителни гласа, представляващи 46,89% от действителните гласове;

ОСЪЖДА В. Р. Г., ЕГН [ЕГН], адрес: [населено място] и МК „Б. ЗА БЪЛГАРИЯ“ /КОАЛИЦИЯ Б. ЗА БЪЛГАРИЯ“; КОАЛИЦИЯ „ЛЕВИЦАТА“, КОАЛИЦИЯ „НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ“, КОАЛИЦИЯ „АЛТЕРНАТИВА ЗА ГРАЖДАНИТЕ“; ПП „АТАКА“/, представлявана от И. Я. Т., да заплатят на В. А. Т. сума в размер на 1500 /хиляда и петстотин/ лева;

ОСЪЖДА В. Р. Г., ЕГН [ЕГН], адрес: [населено място] и МК „Б. ЗА БЪЛГАРИЯ“ /КОАЛИЦИЯ Б. ЗА БЪЛГАРИЯ“; КОАЛИЦИЯ „ЛЕВИЦАТА“, КОАЛИЦИЯ „НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ“, КОАЛИЦИЯ „АЛТЕРНАТИВА ЗА ГРАЖДАНИТЕ“; ПП „АТАКА“/, представлявана от И. Я. Т., да заплатят на Местна коалиция “ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ“ /СПАСИ С./, представлявани заедно от Е. Г. К.; Е. И. М.; Н. Г. Й. и Б. Б. Б., сума в размер на 25 316 /двадесет и пет хиляди триста и шестнадесет/ лева;

ОСЪЖДА В. Р. Г., ЕГН [ЕГН], адрес: [населено място] и МК „Б. ЗА БЪЛГАРИЯ“ /КОАЛИЦИЯ Б. ЗА БЪЛГАРИЯ“; КОАЛИЦИЯ „ЛЕВИЦАТА“, КОАЛИЦИЯ „НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ“, КОАЛИЦИЯ „АЛТЕРНАТИВА ЗА ГРАЖДАНИТЕ“; ПП „АТАКА“/, представлявана от И. Я. Т., да заплатят на Общинска избирателна комисия – Столична сума в размер на 11 216 /единадесет хиляди двеста и шестнадесет/ лева;

ОСЪЖДА В. Р. Г., ЕГН [ЕГН], адрес: [населено място] и МК „Б. ЗА БЪЛГАРИЯ“ /КОАЛИЦИЯ Б. ЗА БЪЛГАРИЯ“; КОАЛИЦИЯ „ЛЕВИЦАТА“, КОАЛИЦИЯ „НЕУТРАЛНА БЪЛГАРИЯ“, КОАЛИЦИЯ „АЛТЕРНАТИВА ЗА ГРАЖДАНИТЕ“; ПП „АТАКА“/, представлявана от И. Я. Т., да заплатят по сметка на Административен съд – София – град сума в размер на 7 300.80 /седем хиляди и триста лева и осемдесет стотинки/ лева.

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване пред Върховен административен съд на Република България в 7-дневен срок от обявяването му.

ПРЕПИСИ да се връчат на страните!

СЪДИЯ: